

Development of Learning Management Using KWL Plus Technique with Multimedia to Enhance Reading Comprehension Skills for Mathayomsuksa 3 Students

Sirisuda Thanawanitchayakul^{1*}, Chompoonut Theeravit² & Kanokwan Poolperm³

¹ Faculty of Education, Loei Rajabhat University, Thailand

² Faculty of Humanities and Social Sciences, Loei Rajabhat University, Thailand

³ Faculty of Education, Loei Rajabhat University, Thailand

* Corresponding author. E-mail: papim.kk@gmail.com

Abstract

Reading comprehension skills are profoundly essential for knowledge acquisition in the 21st century; however, students still lack systematic strategies and reading motivation. Consequently, the integration of the KWL Plus technique with multimedia was applied to organize cognitive processes and stimulate learners' interest. This research aimed to: 1) construct and develop learning management plans; 2) compare reading comprehension skills before and after the implementation of the learning management; 3) investigate student satisfaction towards the learning management; and 4) propose guidelines for the development of learning management. The sample consisted of 30 Mathayomsuksa 3/1 students at Pha In Plaeng Wittaya School, Erawan District, Loei Province, during the second semester of the 2025 academic year, obtained through purposive sampling. The research instruments encompassed learning management plans, a reading comprehension test, a satisfaction assessment form, and semi-structured interviews with three experts. Data analysis employed the E1/E2 efficiency criteria, t-test, mean, standard deviation, and content analysis. The research findings revealed that: 1) the learning management plans yielded an efficiency of 84.33/86.11, which was higher than the established criterion; 2) the post-instructional reading comprehension skills were significantly higher than the pre-instructional skills at the .05 statistical level; 3) the overall student satisfaction was at a high level; and 4) the developmental guidelines should emphasize supporting the use of diverse multimedia to continuously foster positive attitudes, coupled with driving the cognitive organization process through concept mapping. Furthermore, instructors should clearly elucidate learning objectives and evaluation criteria, as well as screen and design multimedia appropriate for the learners' age.

Keywords: Reading Comprehension, KWL Plus Technique, Multimedia

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับสื่อประสมเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ศิริสุตา ธนาวาณิชกุล^{1*}, ชมพูนุท อีราวิทย์², และ กนกวรรณ พูลเพิ่ม³

1 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

2 คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

3 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

* Corresponding author. E-mail: papim.kk@gmail.com

บทคัดย่อ

ทักษะการอ่านจับใจความสำคัญมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการแสวงหาความรู้ในศตวรรษที่ 21 แต่นักเรียนยังขาดกลยุทธ์อย่างเป็นระบบและขาดแรงจูงใจในการอ่าน การบูรณาการเทคนิค KWL Plus ร่วมกับสื่อประสมจึงถูกนำมาประยุกต์ใช้เพื่อจัดระเบียบกระบวนการคิด และกระตุ้นความสนใจ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ 2) เปรียบเทียบทักษะการอ่านจับใจความก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ และ 4) นำเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนผาอินทร์แปลงวิทยา อำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบทักษะการอ่านจับใจความ แบบประเมินความพึงพอใจ และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างกับผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้เกณฑ์ประสิทธิภาพ E1/E2 สถิติทดสอบที ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ 84.33/86.11 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 2) ทักษะการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) ความพึงพอใจของนักเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 4) แนวทางการพัฒนาประกอบควรเน้นสนับสนุนการใช้สื่อประสมที่หลากหลายเพื่อสร้างเจตคติเชิงบวกอย่างต่อเนื่อง ควบคู่กับการฝึกฝนกระบวนการจัดระเบียบความคิดด้วยการสร้างผังมโนทัศน์ รวมถึงผู้สอนควรชี้แจงเป้าหมายการเรียนรู้และเกณฑ์การประเมินให้ชัดเจน และมีการคัดกรองและออกแบบสื่อประสมให้เหมาะสมกับวัย

คำสำคัญ: การอ่านจับใจความ, เทคนิค KWL Plus, สื่อประสม

บทนำ

ทักษะการอ่านจับใจความสำคัญเป็นสมรรถนะทางภาษาที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการแสวงหาความรู้และการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากเป็นกระบวนการที่ผู้อ่านต้องวิเคราะห์ ตีความ และสกัดสาระสำคัญจากเนื้อหาที่ซับซ้อน สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มาตรฐาน ท 1.1 ที่กำหนดให้ผู้เรียนสามารถใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจและแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2568) การอ่านจับใจความถือเป็นทักษะเบื้องต้นที่ส่งผลต่อความสำเร็จในทุกวิชา หากผู้เรียนไม่สามารถจับประเด็นหลักและแยกแยะใจความรองได้ ย่อมนำไปสู่ความล้มเหลวในการรับสารและการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ (มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 2569) ดังนั้น การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถยกระดับทักษะการอ่านจับใจความได้อย่างเป็นระบบ จึงเป็นความท้าทายเร่งด่วนที่ผู้สอนต้องแสวงหานวัตกรรมและกลยุทธ์การสอนที่เหมาะสมกับพฤติกรรมของผู้เรียนในยุคปัจจุบันมาประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว

การบูรณาการเทคนิคการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) จึงถูกนำมาใช้เพื่อแก้ปัญหาความบกพร่องด้านการอ่าน โดยเฉพาะการนำ เทคนิค KWL Plus ซึ่งเป็นกลวิธีทางอภิปัญญาที่ช่วยให้ผู้เรียนจัดระเบียบกระบวนการคิดอย่างเป็นขั้นตอน ตั้งแต่การดึงความรู้เดิม (K) การตั้งเป้าหมายการอ่าน (W) การประเมินสิ่งที่ได้เรียนรู้ (L) และการสร้างผังความคิดหรือเขียนสรุปความ (Plus) (สมฤดี ทาแดง, 2564) จากงานวิจัยของมะลิวรรณ สุรานิตย์ และอัฐพล อินตะเสนา (2565) พบว่าการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus สามารถพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานและสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับ Fita & Novita (2025) ที่ทำการเปรียบเทียบกับการจัดการเรียนการสอนแบบดั้งเดิม กับการจัดการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์ KWL Plus โดยพบว่ากลุ่มที่จัดการเรียนรู้ด้วยกลยุทธ์ KWL Plus มีคะแนนสูงกว่าแบบดั้งเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ข้อค้นพบนี้แสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เชื่อมโยงความรู้เดิมและสร้างการตระหนักรู้ระหว่างการอ่าน สามารถเสริมสร้างความเข้าใจเนื้อหาที่ซับซ้อนได้อย่างลึกซึ้ง นอกจากนี้ การนำเทคนิคดังกล่าวมาผสมผสานร่วมกับสื่อประสม (Multimedia) ที่นำเสนอเนื้อหาผ่านข้อความ ภาพ และเสียง ยังช่วยลดความเหนื่อยล้าทางปัญญาและกระตุ้นแรงจูงใจในการเรียนได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับข้อค้นพบของ มหกิจ ปางวิภาส และวิชยา โยชิตะ (2567) ที่ระบุว่า การเรียนรู้ด้วยกิจกรรม KWL Plus ร่วมกับสื่อมัลติมีเดียส่งผลให้ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจสูงขึ้น ดังปรากฏในงานวิจัยของ Hapsari & Lolita (2026) โดยการนำเทคโนโลยีและแพลตฟอร์มดิจิทัล Padlet เข้ามาบูรณาการเป็นสื่อมัลติมีเดียร่วมกับเทคนิค KWL เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียน ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า คะแนนทักษะการอ่านของนักเรียนกลุ่มทดลองเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญภายหลังการทดลอง งานวิจัยนี้สะท้อนให้เห็นถึงการผสมผสานสื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ากับกระบวนการอ่าน สามารถสร้างสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบร่วมมือและเพิ่มพูนทักษะการอ่านได้อย่างเป็นรูปธรรม

โดยจากการสำรวจเบื้องต้นของผู้วิจัยในระดับพื้นที่ พบว่า ผลการทดสอบ O-NET กลุ่มสาระภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนผาอินทร์แปลงวิทยา ปีการศึกษา 2567 พบว่าคะแนนเฉลี่ยของโรงเรียนอยู่ที่ 40.70 ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศที่ 48.93 นอกจากนี้ พบว่านักเรียนขาดกลยุทธ์การอ่านอย่างเป็นระบบ

ขาดแรงจูงใจในการเรียน และเกิดความเบื่อหน่ายจากสื่อที่จำกัดเพียงข้อความหรือเอกสาร สถานการณ์วิกฤตทางวิชาการระดับพื้นที่นี้ สะท้อนให้เห็นถึงวงจรปัญหาทั้งในมิติของความบกพร่องทางกลวิธีคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน และมิติของข้อจำกัดด้านสื่อการสอนที่ไม่สอดคล้องกับความสนใจของเยาวชน ซึ่งหากปล่อยปละละเลยย่อมส่งผลกระทบต่อภาวะถดถอยทางการเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ที่ตกต่ำลงอย่างต่อเนื่อง

จากความเป็นมาและที่มาของปัญหาเบื้องต้น ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างเป็นระบบ นำมาสู่ประเด็นการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับสื่อประสม เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3” โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนผาอินทร์แปลงวิทยา จำนวน 30 คน การวิจัยครั้งนี้มุ่งหวังที่จะสร้างและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เพื่อนำมาเปรียบเทียบพัฒนาการด้านการอ่านและศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียน ผลลัพธ์จากการวิจัยนี้ไม่เพียงแต่จะช่วยยกระดับทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย แต่ยังเป็นแนวทางเชิงประจักษ์ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย ที่ครูผู้สอนผู้บริหาร และสถานศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาได้อย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับสื่อประสม เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนก่อนและหลังการใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับสื่อประสม
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับสื่อประสม
4. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับสื่อประสมเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

สมมติฐานการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับสื่อประสม เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 หรือสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับสื่อประสม มีทักษะการอ่านจับใจความหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับสื่อประสม อยู่ในระดับมาก

หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่องการพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับสื่อประสม เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นรากฐานในการวิเคราะห์ โดยสามารถนำเสนอ ดังนี้

การอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความเป็นทักษะที่มีความสำคัญและจำเป็นในการเรียนรู้ เนื่องจากเป็นพื้นฐานของการอ่าน เพื่อแสวงหาความรู้และการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นไป โดยการรับข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงหรือข้อคิดเห็นเพื่อให้เข้าใจถึงสาระสำคัญ จุดมุ่งหมาย ลำดับเหตุการณ์ ใจความหลัก ใจความรองและข้อคิดของ เรื่องนั้น ๆ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยมีความสำคัญต่อการแสวงหาความรู้ และวิทยาการต่าง ๆ ทำให้ผู้อ่านทราบถึง สาระสำคัญที่ปรากฏในเรื่องที่อ่าน เกิดความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาที่อ่าน ตลอดจนน่าสิ่งที่ได้จากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในศาสตร์อื่น ๆ และใช้ในการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวัน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับต้น ระดับกลาง และระดับสูง ที่มีรายละเอียดคือ 1) ในการอ่านระดับต้นเป็นการอ่านในระดับพื้นฐานของการอ่านจับใจความสำคัญ เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ลำดับขั้นตอนของเรื่อง 2) การอ่านในระดับกลางเป็นการอ่านที่ผู้อ่าน ต้องบอกแนวคิดหรือแก่นเรื่องให้ได้โดยอาศัยสมมุติฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล การแปลความ การเปรียบเทียบ อาจมีการแสดงความคิดเห็นเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย และ 3) การอ่านในระดับสูง เป็น การอ่านเพื่อพัฒนาความคิดในระดับวิจารณ์ญาณที่ผู้อ่านต้องมีพื้นฐานการอ่านในระดับต้นและ ระดับกลางมาก่อน เพื่อที่จะสามารถตอบคำถามในการอ่านได้อย่างครอบคลุมและตรงประเด็น (มนัสนันท์ อินตะจักร, 2564)

การวัดผลและประเมินผลในการอ่านจับใจความ จะช่วยให้ทราบถึงระดับความเข้าใจในการอ่านของผู้เรียนแต่ละคนได้ทำให้ครูผู้สอนสามารถวางแผนในการพัฒนาทักษะ การอ่านจับใจความสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยวัดผลจาก 1) ด้านสติปัญญา สิ่งที่จะต้องวัดมี 6 ด้าน คือ ความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ในการวิเคราะห์ สังเคราะห์และการประเมินผล 2) ด้านทักษะ ได้แก่ การอ่านออกเสียงและการอ่านในใจ แล้วสามารถจับใจความ สำคัญของสิ่งที่กำหนดได้ และ 3) ด้านเจตคติ ใช้การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การแสดงออกถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การสนทนา สัมภาษณ์และแบบประเมินค่าความสนใจการยอมรับในเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ (นัทธวัช โยธา, 2560)

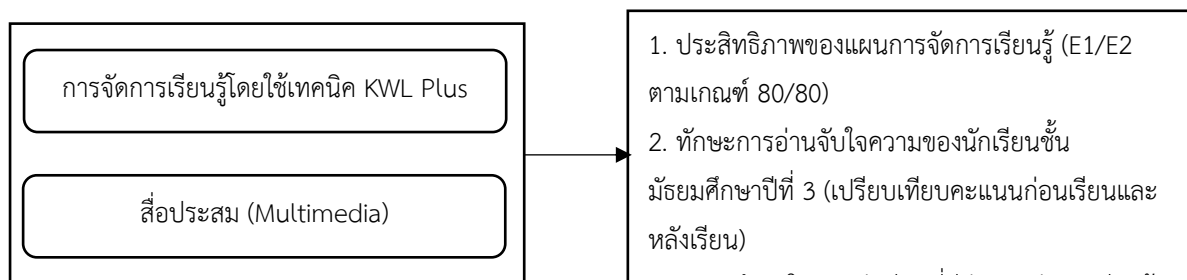
เทคนิค KWL Plus ร่วมกับสื่อประสม

การแก้ไขปัญหาการอ่านอย่างยั่งยืนจำเป็นต้องอาศัยกลวิธีที่ช่วยสนับสนุนกระบวนการคิด เทคนิค KWL Plus ซึ่งพัฒนาโดย Carr & Ogle (1987) ถือเป็นนวัตกรรมทางอภิปัญญา ที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถกำกับและตรวจสอบความเข้าใจของตนเองได้อย่างเป็นระบบ เทคนิคนี้ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนเชิงรุก ได้แก่ ขั้น K (Know) การสำรวจและดึงความรู้หรือประสบการณ์เดิมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะอ่านออกมา ขั้น W (Want to know) การตั้งคำถามและกำหนดเป้าหมายเพื่อสร้างแรงจูงใจในการค้นหาคำตอบ ขั้น L (Learned) การบันทึกและประเมินผลสิ่งที่ได้เรียนรู้หลังจากการอ่าน และขั้นที่เพิ่มความสมบูรณ์คือ ขั้น Plus (+) หมายถึงการนำสาระสำคัญที่สกัดได้ทั้งหมดมาจัดระบบความคิดใหม่ ผ่านการเขียนสรุปความหรือการสร้างแผนผังความคิด ซึ่งจะช่วยให้ส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจที่กระจ่างชัดและคงทน (มหกิจ ปางวิภาศ และวิชา โยชิตะ, 2567)

อย่างไรก็ตาม เพื่อตอบสนองต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนในยุคศตวรรษที่ 21 การบูรณาการเทคนิค KWL Plus เข้ากับสื่อประสม (Multimedia) ซึ่งประกอบด้วย 1) ข้อความ (Text) 2) ภาพนิ่ง (Still Image) 3) ภาพเคลื่อนไหว (Animation) 4) เสียง (Audio) และ 5) วิดีโอ (Video) โดยทฤษฎีการเรียนรู้ผ่าน

สื่อมัลติมีเดียทางปัญญา อธิบายว่า สมอมนุชย์มีช่องทางการประมวลผลข้อมูลแยกกันระหว่างภาพและเสียง การนำเสนอเนื้อหาที่พัฒนาข้อความ ภาพเคลื่อนไหว และเสียงบรรยายอย่างลงตัว จะช่วยลดภาระทางปัญญา ป้องกันภาวะข้อมูลล้นทะลัก และกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน การหลอมรวมกระบวนการคิดแบบ KWL Plus เข้ากับสื่อประสม จึงเป็นยุทธศาสตร์ที่ช่วยเสริมสร้างสภาวะแวดล้อมการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนอยากรู้ อยากเห็น และสามารถเชื่อมโยงข้อมูลที่เป็นนามธรรมให้กลายเป็นรูปธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Azwar, Ristiyan & Puspita, 2024)

จากหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนผาอินทร์แปลงวิทยา อำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 3 ห้องเรียน รวม 83 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนผาอินทร์แปลงวิทยา อำเภอเอราวัณ จังหวัดเลย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 30 คน ได้มาโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากห้องเรียนดังกล่าวอยู่ในความรับผิดชอบของครูผู้สอนที่ให้ความร่วมมือในการวิจัย และผู้เรียนมีลักษณะสอดคล้องกับบริบทที่ต้องการศึกษา
3. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน คือ 1) อาจารย์ระดับอุดมศึกษา 2) รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และ 3) ครูผู้สอนรายวิชาภาษาไทย ที่เคยได้รับรางวัลครูผู้สอนดีเด่นด้านการสอนภาษาไทย เกณฑ์การคัดเลือก คือ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป ในสาขาที่เกี่ยวข้อง และมีประสบการณ์การทำงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมทักษะการอ่านไม่น้อยกว่า 5 ปี

ขอบเขตด้านเนื้อหาและระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 โดยใช้ระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง เป็นเวลา 2 สัปดาห์ รวมทั้งสิ้น 4 ชั่วโมง (ไม่รวมเวลาในการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน) ทั้งนี้ ระยะเวลาดังกล่าวเป็นการออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงเข้มข้น ที่มุ่งเน้นการฝึกทักษะกลวิธีทางอภิปัญญาผ่านขั้นตอน KWL Plus อย่างเป็นระบบในเนื้อหา 4 ประเภท (สารคดี บทความ ข่าว และเรื่อง

สั้น) โดยมีเป้าหมายเพื่อตรวจจับพัฒนาการด้านความเข้าใจและกระบวนการจัดระเบียบความคิดเชิงกลวิธี ในระยะสั้น ซึ่งสอดคล้องกับตัวชี้วัดและโครงสร้างเวลาเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับสื่อประสม จำนวน 4 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง ได้แก่ แผนที่ 1 อ่านสารคดี ดีข้อมูล แผนที่ 2 อ่านบทความ เพิ่มพูนทักษะ แผนที่ 3 อ่านข่าว เจาะลึกสภาวะ และ แผนที่ 4 อ่านเรื่องสั้น ศิลปะจินตนา ผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้ค่าเฉลี่ยคุณภาพ 4.70 (S.D.=0.52) อยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้ ภายในแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผน ได้กำหนดเครื่องมือสำหรับวัดและ ประเมินประสิทธิภาพของกระบวนการระหว่างเรียน (E1) ประกอบด้วยแบบฝึกกิจกรรมการอ่านจับใจความระหว่างเรียนจำนวน 4 ชุด (รวมคะแนนเต็ม 70 คะแนน) สอดคล้องกับตารางวิเคราะห์หลักสูตร ดังนี้

แผนที่ 1: ประเมินจากใบกิจกรรมที่ 1 การจับใจความสำคัญจากสารคดี (คะแนนเต็ม 20 คะแนน)

แผนที่ 2: ประเมินจากใบกิจกรรมที่ 2 การวิเคราะห์บทความ (คะแนนเต็ม 15 คะแนน)

แผนที่ 3: ประเมินจากใบกิจกรรมที่ 3 การสังเคราะห์สาระสำคัญจากข่าว (คะแนนเต็ม 20 คะแนน)

แผนที่ 4: ประเมินจากใบกิจกรรมที่ 4 การสรุปใจความเรื่องสั้น (คะแนนเต็ม 15 คะแนน) โดยการ ประเมินผลระหว่างเรียน (E1) ทุกชุดเป็นการวัดทักษะ 2 ส่วน คือ 1) คะแนนการระบุข้อมูลในตาราง K-W-L และ 2) คะแนนการจัดระเบียบความคิดและเขียนสรุปความในชั้น Plus (+) ซึ่งประเมินโดยใช้เกณฑ์การให้ คะแนนแบบรูบริก (Scoring Rubric) ที่ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ (ค่า IOC ตั้งแต่ 0.67–1.00)

2. แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านจับใจความ แบ่งเป็นก่อนเรียน (Pre-test) และหลังเรียน (Post-test) ใช้ข้อสอบชุดเดียวกันแต่สลับตัวเลือก ประกอบด้วยปรนัย 4 ตัวเลือก 20 ข้อ และอัตนัย 5 ข้อ (Rubric คะแนนเต็มข้อละ 2 คะแนน) เครื่องมือผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าดัชนีความ สอดคล้อง (IOC) ที่คำนวณได้มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 เพราะถือว่าข้อสอบนั้นเป็นตัวแทนของเนื้อหาที่จะ ทดสอบ ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67–1.00 ค่าความยากง่าย (p) 0.25–0.75 ค่าอำนาจจำแนก (r) 0.50–1.00 ค่าความเชื่อมั่นปรนัย (KR-20) = 0.93 และอัตนัย (Cronbach's Alpha) = 0.91

3. แบบประเมินความพึงพอใจ เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 18 ข้อ ครอบคลุม 5 ด้าน ได้แก่ ด้านรูปแบบการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผล ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับ

4. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการ จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับสื่อประสมเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ด้วยแบบทดสอบวัดทักษะการอ่านจับใจความ
2. ดำเนินการทดลองจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับสื่อประสม

3. ทดสอบหลังเรียน (Post-test) ด้วยแบบทดสอบคู่ขนานฉบับเดิม
4. ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนด้วยแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ
5. สัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อสอบถามความคิดเห็นและสังเคราะห์เป็นแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การหาประสิทธิภาพของนวัตกรรม วิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ ด้วยเกณฑ์กระบวนการและผลลัพธ์ (E1/E2) โดยกำหนดเกณฑ์มาตรฐานไว้ที่ 80/80
2. การเปรียบเทียบทักษะการอ่าน เปรียบเทียบคะแนนทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยสถิติทดสอบที่แบบกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for Dependent Samples)
3. การวิเคราะห์ความพึงพอใจ ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
4. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อสรุปเป็นแนวทางเชิงนโยบายและแนวปฏิบัติในระดับสถานศึกษา

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

1. สรุปผลการสร้างและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับสื่อประสม เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับสื่อประสม (n=30)

รายการ	แผนที่ 1 (เต็ม 20)	แผนที่ 2 (เต็ม 20)	แผนที่ 3 (เต็ม 15)	แผนที่ 4 (เต็ม 15)	ผลหลังเรียน (เต็ม 30)
คะแนนรวมทุกคน	502	496	384	389	775
คะแนนเฉลี่ย	16.73	16.53	12.80	12.97	25.43
ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย	83.67	82.67	85.33	86.44	86.11
E1/E2	E1=84.33				E2=86.11

จากตารางที่ 1 พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการระหว่างเรียน (E1) เท่ากับ 84.33 และประสิทธิภาพของผลลัพธ์หลังเรียน (E2) เท่ากับ 86.11 แสดงว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ 84.33/86.11 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ที่กำหนดไว้

2. สรุปผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านจับใจความก่อนและหลังการใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับสื่อประสม ดังในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบทักษะการอ่านจับใจความก่อนและหลังการจัดการเรียน (n=30)

กลุ่มทดลอง	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	p
ก่อนเรียน	30	30	19.00	3.11	12.02*	0.00
หลังเรียน	30	30	25.43	2.37		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 19.00 (S.D. = 3.11) และคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 25.43 (S.D. = 2.37) เมื่อทดสอบด้วย t-test แบบ Dependent พบว่าคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t = 12.02$, $p = 0.000$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่กำหนดไว้

3. สรุปผลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับสื่อประสม ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับสื่อประสม (n=30)

ที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านรูปแบบการเรียนรู้ โดยภาพรวม		4.02	0.79	มาก
1	รูปแบบการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	3.90	0.88	มาก
2	เนื้อหาที่น่าสนใจ	4.10	0.71	มาก
3	เนื้อหาเหมาะสมกับระดับของนักเรียน	4.17	0.79	มาก
4	เนื้อหาเข้าใจง่าย มีคำอธิบายที่ชัดเจน	3.90	0.76	มาก
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยภาพรวม		4.08	0.91	มาก
5	ขั้นตอนการจัดกิจกรรมเป็นลำดับ ต่อเนื่อง ไม่ซับซ้อน	3.97	0.89	มาก
6	กิจกรรมที่จัดช่วยกระตุ้นให้นักเรียนคิดและแสดงความคิดเห็น	4.00	0.91	มาก
7	กิจกรรมที่จัดช่วยกระตุ้นให้นักเรียนตั้งคำถามและค้นหาสิ่งที่อยากรู้	4.10	0.92	มาก
8	กิจกรรมที่จัดช่วยพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ	4.23	0.90	มาก
ด้านการวัดและประเมินผล โดยภาพรวม		4.10	0.86	มาก
9	ครูชี้แจงและอธิบายวิธีการและเกณฑ์การประเมินให้ผู้เรียนเข้าใจทุกครั้ง	4.03	0.96	มาก
10	วิธีการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมกับนักเรียน	4.03	0.85	มาก
11	นักเรียนสามารถนำผลการวัดและประเมินไปปรับปรุงการเรียนรู้ของตนเองได้	4.23	0.77	มาก
ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ โดยภาพรวม		4.14	0.79	มาก
12	บรรยากาศของกิจกรรมช่วยให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้	3.97	0.81	มาก

ที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
13	สภาพแวดล้อมในการจัดกิจกรรมช่วยเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อการอ่านและการเรียนรู้	4.37	0.61	มาก
14	บรรยากาศของกิจกรรมช่วยให้นักเรียนกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม	4.10	0.96	มาก
15	บรรยากาศของกิจกรรมช่วยสร้างแรงจูงใจและความรู้สึกเชิงบวกต่อการเรียนรู้	4.10	0.76	มาก
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ โดยภาพรวม		4.17	0.77	มาก
16	กิจกรรมช่วยให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนมากยิ่งขึ้น	4.27	0.64	มาก
17	กิจกรรมช่วยให้นักเรียนมีแนวทางการอ่านที่เป็นระบบและมีเป้าหมาย	4.20	0.81	มาก
18	การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus ทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาที่เรียนได้ดีขึ้น	4.03	0.85	มาก
รวมเฉลี่ยภาพรวม		4.09	0.58	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่าความพึงพอใจของนักเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.09$, S.D.=0.58) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3 ที่กำหนดไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่า ด้านที่มีความพึงพอใจสูงสุดเป็นลำดับแรก คือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ ($\bar{X}=4.17$, S.D.=0.77) รองลงมาคือ ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.14$, S.D.=0.79) ด้านการวัดและประเมินผล ($\bar{X}=4.10$, S.D.=0.86) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.08$, S.D.=0.91) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านรูปแบบการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.02$, S.D.=0.79) ตามลำดับ โดยทุกด้านมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อประเมิน พบว่า รายข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2 ลำดับแรก ได้แก่ สภาพแวดล้อมในการจัดกิจกรรมช่วยเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อการอ่านและการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.37$, S.D.=0.61) และกิจกรรมช่วยให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนมากยิ่งขึ้น ($\bar{X}=4.27$, S.D.=0.64) ส่วนรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ รูปแบบการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ($\bar{X}=3.90$, S.D.=0.88) และเนื้อหาเข้าใจง่าย มีคำอธิบายที่ชัดเจน ($\bar{X}=3.90$, S.D.=0.76)

4. สรุปผลแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับสื่อประสมเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนผู้วิจัยได้นำประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2 ลำดับแรก และต่ำสุด 2 ลำดับสุดท้าย มาเป็นกรอบในการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อสังเคราะห์เป็นแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับบริบทจริง ดังนี้

4.1 แนวทางการส่งเสริมสภาพแวดล้อมและเจตคติเชิงบวกต่อการอ่าน

แนวทางพัฒนา สถานศึกษาควรสนับสนุนการใช้สื่อประสม (ภาพ เสียง วิดีโอ) ควบคู่กับกระบวนการ KWL Plus อย่างต่อเนื่อง เพื่อใช้เป็นเครื่องมือหลักในการลดความตึงเครียด สร้างบรรยากาศห้องเรียนที่ผ่อนคลาย และกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็น ซึ่งจะนำไปสู่เจตคติที่ดีต่อการอ่านในระยะยาว สะท้อนได้จากบางส่วนของบทสัมภาษณ์ดังนี้

“บรรยากาศที่ดีเกิดจากการที่สื่อประสมช่วยลดภาระทางปัญญา ทำให้เด็กรู้สึกปลอดภัยและสนุกที่จะคิดวิเคราะห์” (อาจารย์ระดับอุดมศึกษา)

“ภาพและเสียงในสื่อประสมดึงดูดเด็กได้จริง เมื่อเขาไม่เบื่อหน่าย เจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาไทยก็จะตามมาเอง” (ครูภาษาไทยดีเด่น)

4.2 แนวทางการยกระดับความเข้าใจสู่กระบวนการอ่านเชิงวิเคราะห์

แนวทางพัฒนา เมื่อผู้เรียนมีความเข้าใจเนื้อหาพื้นฐานผ่านสื่อประสมแล้ว ผู้สอนต้องเน้นย้ำกระบวนการในขั้น Plus (+) ให้เข้มข้นขึ้น โดยฝึกให้ผู้เรียนจัดระเบียบความคิดและเขียนสรุปความ เพื่อยกระดับจากความเข้าใจธรรมดาสู่การอ่านเชิงวิเคราะห์ได้อย่างสมบูรณ์ สะท้อนได้จากบางส่วนของบทสัมภาษณ์ดังนี้

“ความเข้าใจที่เพิ่มขึ้นเป็นฐานที่ดี แต่ต้องผลักดันขั้น Plus (+) ให้เด็กสังเคราะห์และจัดระบบความคิดเพื่อนำไปสู่การอ่านเชิงวิเคราะห์อย่างแท้จริง” (อาจารย์ระดับอุดมศึกษา)

“ลำดับขั้น K-W-L ช่วยจัดระเบียบสมองเด็ก ทำให้เขาสามารถประมวลผลและเชื่อมโยงเรื่องที่อ่านได้ทะลุปรุโปร่งขึ้น” (ครูภาษาไทยดีเด่น)

4.3 แนวทางการเชื่อมโยงรูปแบบการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรม

แนวทางพัฒนา ผู้สอนจำเป็นต้องชี้แจงวัตถุประสงค์ของการอ่านในแต่ละชั่วโมงให้ชัดเจนก่อนเริ่มกิจกรรม และเชื่อมโยงให้ผู้เรียนเห็นว่า กิจกรรมแต่ละขั้นใน KWL Plus จะช่วยให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายการจับใจความสำคัญได้อย่างไร สะท้อนได้จากบางส่วนของบทสัมภาษณ์ดังนี้

“ครูต้องทำหน้าที่สะท้อนคิด ให้เด็กเห็นภาพว่า สิ่งที่กำลังทำอยู่ตอบโจทย์ตัวชี้วัดการเรียนรู้อย่างไร” (อาจารย์ระดับอุดมศึกษา)

“การนิเทศการสอนต้องเน้นย้ำให้ครูออกแบบกิจกรรม ที่สะท้อนกลับไปยังตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางได้อย่างชัดเจน” (รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่ฯ)

“ก่อนเริ่มบทเรียน ครูต้องบอกเป้าหมายและเกณฑ์การประเมินผลให้เด็กรับรู้ตรงกันเสมอ เพื่อลดความสับสนของรูปแบบกิจกรรม” (ครูภาษาไทยดีเด่น)

4.4 แนวทางการพัฒนาเนื้อหาสื่อประสมและการสื่อสาร

แนวทางพัฒนา ควรมีการคัดกรองและออกแบบสื่อประสมให้เหมาะสมกับวัย โดยลดความซับซ้อนของเนื้อหาลง ใช้ภาษาในใบงานหรือคำสั่งที่กระชับ ตรงไปตรงมา และอาจเพิ่มอินโฟกราฟิกเพื่อช่วยอธิบายเนื้อหาที่เป็นนามธรรมให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น สะท้อนได้จากบางส่วนของบทสัมภาษณ์ดังนี้

“เนื้อหาที่ซับซ้อนต้องถูกย่อยด้วยอินโฟกราฟิกหรือผังมโนทัศน์ เพื่อไม่ให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการตีความของเด็ก” (อาจารย์ระดับอุดมศึกษา)

“โรงเรียนควรจัดทำคลังสื่อประสมที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพร่วมกัน เพื่อให้ได้เนื้อหาที่ถูกต้องและเข้าใจง่ายที่สุด” (รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่ฯ)

“ภาษาที่ใช้ในใบกิจกรรมต้องกระชับ เป็นคำสั่งเชิงเดียว เพื่อลดความกังวลและทำให้เด็กปฏิบัติตามขั้นตอนได้ทันที” (ครูภาษาไทยดีเด่น)

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยในวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับสื่อประสม มีประสิทธิภาพของกระบวนการและผลลัพธ์ (E1/E2) เท่ากับ 84.33/86.11 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนดไว้ ผลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึง การออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมอง โดยการใช้สื่อประสมเข้ามาช่วยดึงดูดความสนใจและลดความซับซ้อนของเนื้อหา เมื่อนำมาผสมผสานกับเทคนิค KWL Plus ที่ทำหน้าที่เป็นเสมือนโครงสร้างช่วยจัดระเบียบความคิด จึงทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายและจดจำได้ลึกซึ้งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพชรรัตน์ พันอัน, ดรณนภา นาชัยฤทธิ์ และสมาน เอกพิมพ์ (2567) ที่พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL-Plus ร่วมกับแบบฝึกทักษะ สามารถพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ยืนยันว่าเทคนิคนี้ช่วยกระตุ้นการประมวลผลข้อมูลได้จริง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Fita & Novita (2025) ที่ยืนยันว่ากลยุทธ์ KWL Plus เป็นกรอบการเรียนรู้เชิงรุกที่ช่วยยกระดับประสิทธิภาพการทำความเข้าใจตัวบทอ่านของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นได้อย่างเป็นรูปธรรม

จากผลการวิจัยในวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนหลังเรียนโดยใช้เทคนิค KWL Plus ร่วมกับสื่อประสม สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึง ศักยภาพของรูปแบบการสอนที่เปลี่ยนผู้เรียนจากการเป็นเพียงผู้รับฟัง มาเป็นผู้ค้นคว้าและสร้างความเข้าใจด้วยตนเอง โดยเฉพาะกิจกรรมในขั้น Plus (+) ที่บังคับให้ผู้เรียนต้องสกัดเอาเฉพาะแก่นของเนื้อหาออกมาเขียนเป็นผังความคิด ทำให้การอ่านมีเป้าหมายที่ชัดเจนและจับใจความได้แม่นยำขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มหกิจ ปางวิภาศ และวิชา โยชิตะ (2567) ที่พบว่า นักเรียนมีทักษะการอ่านเพื่อทำความเข้าใจสูงขึ้นอย่างเด่นชัด หลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus ร่วมกับสื่อมัลติมีเดีย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Azwar, Ristiyanti & Puspita (2024) ที่พบว่า การใช้กลยุทธ์ KWL ร่วมกับสื่อมัลติมีเดียสามารถแก้ปัญหาความบกพร่องในการจับใจความ และช่วยยกระดับคะแนนการทดสอบการอ่านของนักเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญ

จากผลการวิจัยในวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่นักเรียนให้คะแนนสูงสุดคือ สภาพแวดล้อมในการจัดกิจกรรมช่วยเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อการอ่านและการเรียนรู้ ผลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึง ความสำเร็จในการนำภาพและเสียงจากสื่อประสมมาใช้ลดความเบื่อหน่ายในการอ่านข้อความยาว ๆ ทำให้ผู้เรียนรู้สึกผ่อนคลาย สนุกสนาน และรู้สึกปลอดภัยที่จะเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนเปิดใจ การฝึกทักษะคิดวิเคราะห์ด้วยกระบวนการ KWL Plus จึงเกิดขึ้นได้อย่างราบรื่นและเต็มใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิลุบล เกตุแก้ว, ศิริโสภิษฐ์ เจือสนิท, และฐานิตา เกาะสมบัติ (2568) ที่พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในระดับสูงมาก โดยเฉพาะมิติของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมและความรู้สึกสนุกสนานตื่นเต้นท้าทายระหว่างการเรียนรู้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Hapsari & Lolita (2026) ที่ศึกษาการบูรณาการเทคนิค KWL ร่วมกับแพลตฟอร์มดิจิทัลมัลติมีเดีย พบว่า ผู้เรียนมีเจตคติเชิงบวกและความพึงพอใจต่อกิจกรรมในระดับสูงมาก เนื่องจากสื่อมัลติมีเดียช่วยสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่แปลกใหม่และเข้าถึงง่ายกว่ารูปแบบการอ่านตำราแบบดั้งเดิม

จากผลการวิจัยในวัตถุประสงค์ที่ 4 พบว่า แนวทางการพัฒนาที่สำคัญคือ ควรใช้สื่อประสมเพื่อสร้างเจตคติเชิงบวกอย่างต่อเนื่อง การเน้นฝึกเขียนสรุปความในชั้น Plus (+) ให้เข้มข้นขึ้น การแจ้งเป้าหมายการเรียนรู้ก่อนเริ่มสอนให้ชัดเจน และการลดความซับซ้อนของเนื้อหาด้วยภาษาหรืออินโฟกราฟิกที่เข้าใจง่าย ผลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึง ความจำเป็นที่ผู้บริหารและครูจะต้องบริหารจัดการชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ โดยการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือช่วยอำนวยความสะดวก ควบคู่ไปกับการสื่อสารเป้าหมายการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการปรับวิธีการสอนภาษาไทยให้เข้ากับพฤติกรรมของเด็กรุ่นใหม่ได้อย่างตรงจุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อติติยา สุทธิ (2565) ที่พบว่า การบูรณาการเครื่องมือช่วยจัดระบบความคิดอย่างผังกราฟิก เข้ากับกระบวนการเรียนรู้ที่มีขั้นตอนและเป้าหมายชัดเจน สามารถผลักดันความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนให้สูงขึ้นได้อย่างยั่งยืน และสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของ มั่นสนันท์ อินตะจักร (2564) ที่ระบุว่า การพัฒนาทักษะการอ่านในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ควรควบคู่ไปกับการใช้อินโฟกราฟิกหรือภาพสรุปเนื้อหาเพื่อช่วยลดความซับซ้อนของตัวบท และสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความคิดรวบยอดได้อย่างถูกต้องและรวดเร็วขึ้น

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้สร้างองค์ความรู้ใหม่ที่แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จในการผสมผสานระหว่างเทคโนโลยีสื่อประสมเข้ากับกระบวนการจัดระเบียบความคิด เพื่อแก้ปัญหาด้านการอ่านของนักเรียนอย่างเป็นรูปธรรม โดยสามารถอธิบายองค์ความรู้ใหม่ที่ค้นพบแบ่งออกเป็น 2 ด้านหลัก ดังภาพที่ 2

1. ด้านกลไกการเรียนรู้ งานวิจัยนี้ค้นพบเชิงประจักษ์ว่า สื่อประสม ไม่ได้เป็นเพียงเครื่องมือเพื่อดึงดูดความสนใจชั่วคราว แต่ทำหน้าที่สำคัญในการอำนวยความสะดวกในการประมวลผลเนื้อหาให้กับผู้เรียน เมื่อเนื้อหาที่ซับซ้อนและยาวถูกย่อยให้เข้าใจง่ายขึ้น ผู้เรียนจะรู้สึกผ่อนคลาย สนุกสนาน และรู้สึกปลอดภัยที่จะเรียนรู้ สภาวะแวดล้อมเช่นนี้ช่วยสร้างเจตคติเชิงบวก ซึ่งเป็นจะทำให้ผู้เรียนเปิดใจและพร้อมรับการฝึกฝนทักษะการอ่านในขั้นตอนที่ยากขึ้นต่อไป

2. ด้านผลกระทบต่อสังคมและการจัดการศึกษา องค์ความรู้นี้ได้เปลี่ยนบทบาทของครูผู้สอนจากการเป็นเพียงผู้ถ่ายทอดเนื้อหาเป็นผู้ออกแบบสภาพแวดล้อมและผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ข้อค้นพบยืนยันว่าการแก้ปัญหาวิกฤตด้านการอ่านที่ตกต่ำ ต้องเกิดจากการที่ครูสื่อสารเป้าหมายการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเห็นภาพชัดเจนก่อนเริ่มบทเรียน และเลือกใช้เครื่องมือที่สอดคล้องกับพฤติกรรมของเด็กรุ่นใหม่ รูปแบบการสอนนี้จึงเป็นโมเดลต้นแบบเชิงปฏิบัติที่สถานศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทยได้อย่างยั่งยืน และเป็นรากฐานในการสร้างพลเมืองที่คิดวิเคราะห์เป็น สามารถรู้เท่าทันข้อมูลข่าวสารในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ

ด้วยเทคนิค KWL Plus และสื่อประสม สำหรับนักเรียนชั้น ม.3

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- จากผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีคะแนนสูงสุดคือ สภาพแวดล้อมในการจัดกิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อการอ่านและการเรียนรู้ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนควรสนับสนุนการใช้สื่อประสมที่มีความหลากหลายอย่างต่อเนื่อง และควรส่งเสริมให้มีการจัดทำคลังสื่อประสมระดับโรงเรียน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือหลักในการลดความตึงเครียดและกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน
- จากผลการวิจัยพบว่า การออกแบบสื่อและการสื่อสารที่ชัดเจนมีผลต่อการลดความสับสนในการเรียนรู้ ดังนั้น ก่อนเริ่มจัดกิจกรรม ผู้สอนควรชี้แจงเป้าหมายการเรียนรู้และเกณฑ์การประเมินให้ผู้เรียนรับรู้ตรงกันเสมอ รวมถึงควรปรับปรุงรูปแบบใบงานโดยใช้คำสั่งเชิงเดียวที่กระชับ และนำอินโฟกราฟิกมาช่วยอธิบายเนื้อหาที่มีความซับซ้อน
- จากผลการวิจัยพบว่า การยกระดับความเข้าใจสู่การอ่านเชิงวิเคราะห์นั้น จำเป็นต้องอาศัยกระบวนการในขั้น Plus (+) ดังนั้น ผู้สอนควรให้ความสำคัญกับการประเมินผลในขั้นตอนนี้ให้เข้มข้นขึ้น โดยเน้นการกำกับติดตามให้ผู้เรียนได้จัดระเบียบความคิด สังเคราะห์ข้อมูล และเขียนสรุปความออกมาในรูปแบบผังโน้ต (Mind Map) อย่างเป็นระบบในทุกรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- ควรนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus ร่วมกับสื่อประสม ไปศึกษาเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างในระดับชั้นอื่น หรือในสถานศึกษาที่มีขนาดและสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน เพื่อสร้างเป็นรูปแบบมาตรฐานการจัดการเรียนรู้ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

2. ควรศึกษาผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ KWL-Plus กับรูปแบบการสอนอื่น ๆ เพื่อนำผลการวิจัยมาปรับปรุงและพัฒนาการเรียน การสอนให้มีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- นัทธวัธน์ โยธา. (2560). การพัฒนาทักษะการอ่านโดยใช้แบบฝึกการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเสริมงามวิทยาคม จังหวัดลำปาง [การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่].
<https://cmudc.library.cmu.ac.th/frontend/Info/item/dc:126522>
- นิลุบล เกตุแก้ว, ศิริโสภีษฐ์ เจือสนิท, และฐานิตา เกษสมบัติ. (2568). การเสริมสร้างทักษะการอ่านจับใจความโดยประยุกต์ใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. การเสริมสร้างทักษะการอ่านจับใจความโดยประยุกต์ใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือร่วมกับเทคนิคการตั้งคำถาม 5W1H สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. *วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*, 25(3), 485–498.
<https://doi.org/10.64731/jla.v25i3.287903>
- เพชรรัตน์ พันอัน, ดรุณณา นาชัยฤทธิ์ และสมาน เอกพิมพ์. (2567). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เทคนิค KWL-Plus ร่วมกับแบบฝึกทักษะ. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 18(3), 112–120.
<https://so05.tci-thaijo.org/index.php/rmuj/article/view/277627>
- มนัสนันท์ อินตะจักร. (2564). การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้เทคนิค KWLH – Plus ร่วมกับสื่ออินโฟกราฟิก [การค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร]
- มหกิจ ปางวิภาส และวิชา โยชิตะ. (2567). การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วย KWL Plus ร่วมกับสื่อมัลติมีเดียที่มีต่อทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. *วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 8(2), 154-162.
<https://so02.tci-thaijo.org/index.php/soc-rmu/article/view/267804/180315>
- มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. (2569). *การอ่านจับใจความ*. <https://ssru.ac.th/content-rank/53.pdf>
- มะลิวรรณ สุรานิตย์ และอัฐพล อินตะเสนา. (2565). การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค KWL Plus ที่ส่งเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 41(4), 61-72.
<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/humsujournal/article/view/254123/175106>

- สมฤดี ทาแดง. (2564). การจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความด้วยเทคนิค KWL Plus ร่วมกับแผนผังความคิด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 [การค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย นเรศวร]. http://www.edu.nu.ac.th/th/news/docs/download/2022_03_07_10_46_46.pdf
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2568). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดฯ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560). <https://academic.obec.go.th/web/news/view/75>
- อติติยา สุทธิ. (2565). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดย การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค TGT ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร]. <http://ithesis-ir.su.ac.th/dspace/bitstream/123456789/4354/1/620620095.pdf>
- Azwar, T.A., Ristiyant, S.H. & Puspita, H. (2024). Enhancing Indonesian EFL Students' Reading Comprehension of Report Texts through KWL Strategy with Multimedia: A Classroom Action Research. *Jambura Journal of English Teaching and Literature*, 5(2), 54-70. <https://doi.org/10.37905/jetl.v5i2.26015>
- Carr, E., & Ogle, D. (1987). KWL Plus: A Strategy for Comprehension and Summarization. *Journal of Reading*, 30, 626- 631.
- Fita, I. N., & Novita, D. (2025). KWL Plus Strategy Improves Ninth Grade Reading Comprehension Achievement. *Academia Open*, 10(1). <https://doi.org/10.21070/acopen.10.2025.12224>
- Hapsari, T. F., & Lolita, Y. (2026). The Effect of Padlet-Based KWL Reading Strategy on Senior Highschool Students' Reading Comprehension In Report Text. *English Education: Journal of English Teaching and Research*, 11(1). <https://doi.org/10.29407/jetar.v11i1.28360>